

aldine DOCUMENT

Așa a început

La Scala, în febru

Cicerone Ionițoiu este un nume de referință al luptei anticomuniste.

Membru al Organizației de Tineret al PNT, imediat după 1945 a fost arestat și, ca atâția alții, a traversat experiențe concentraționare extrem de dure. În 1979 a reușit să părăsească țara la intervenția personală a președintelui de atunci al Franței, Valery Giscard d'Estaing. Nu a plecat însă oricum fiindcă nici nu voia să plece pentru a-i fi lui bine și a-și uita trecutul. În pingecele pantofilor strânsese mii de microfilme care conțineau informații foarte importante despre toate victimele Gulagului.

Grație strădaniilor sale am intrat astfel în posesia unui document neprețuit care, alături de ce a făcut revista *Memoria*, serialul de televiziune *Memorialul durerii* al Luciei Hossu Longin sau *Academia Civică*, oferă generațiilor viitoare o imagine completă despre ce s-a petrecut în România timp de jumătate de veac. Publicăm acum câteva fragmente din Memoriile sale "În spatele sârmei ghimpate" ce se remarcă prin precizia notațiilor, prin refuzul oricărui fel de literaturizare, printr-o relatare albă dar cu atât mai sugestivă. Cel care a trăit se află mult deasupra celui care știe istoria doar din cărți. Memoriile lui Cicerone Ionițoiu își așteaptă editorul. (D.S)

cest început
de an 1945
este marcat

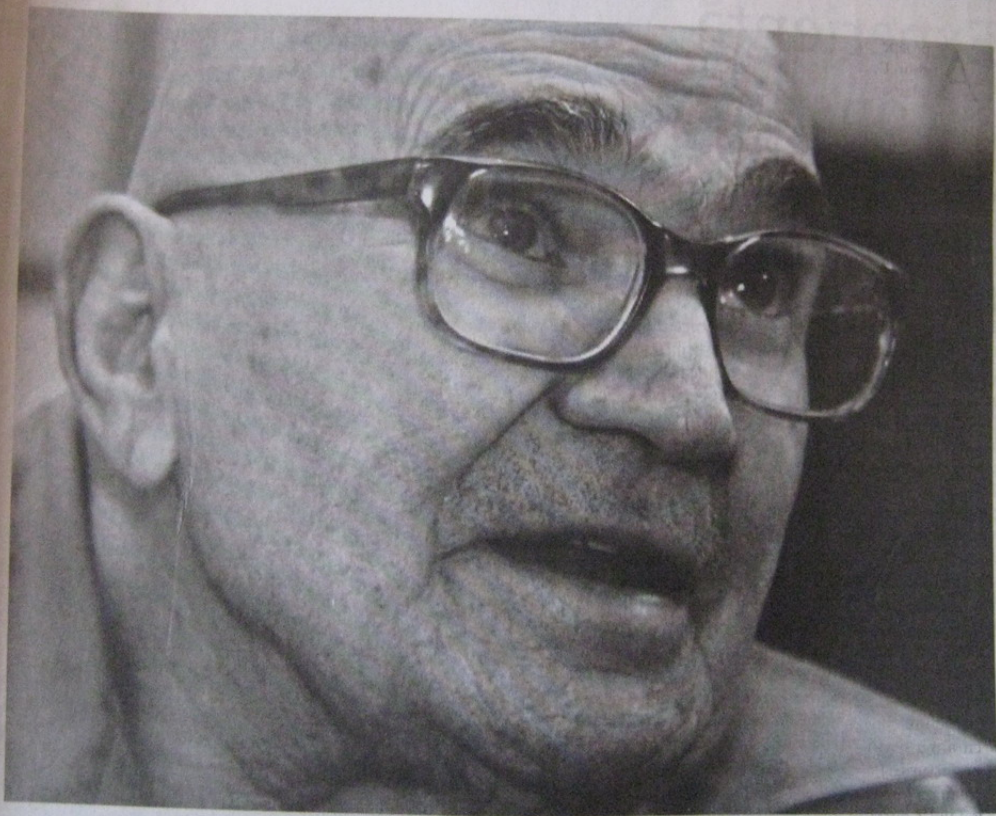
Cicerone Ionițoiu
Viata

țarea partidelor politice ce le sunt
versare.

Pe 4 februarie a început conferința de

put teroarea

februarie 1945...

organizatori, din partea adversă. Puțin mirat am intrat în sală. Sala plină și miros stătut. Ici, colo câte un loc. Ne-am

așteptăm venirea lor... nimeni n-are să se teamă de nimic dacă pășește pe drumul drept. Și a terminat cerând de la toți

Provocările continuă. Tătărașcu se duce la Ambasada sovietică și își oferă serviciile ca să fie transmise la Moscova.

Coșânțiu, din 18 februarie, publică o

A

ție cu tortura
spirituală și
promovarea
limbii de
lemn, de

politică
și
procesul
lui
IULIU
MANIU

L. BRAYON

Conferința prilejuită de deschiderea oficială a anului universitar ținută de decanul Grigore Popa în Aula Facultății de drept și în prezența Regelui și a Reginei Mame Elena.

Bursier Rockefeller pregătit în focarul cultural de la Cambridge, după ce fusese decorat cu „Coroana României” pentru participare la întregirea României, cadru didactic și savant de renume internațional, condeier calificat și membru corespondent al Academiei Române, adversar declarat al dictaturilor, acum pe 15.01.1945, la răscrucea dintre civilizație și asasinarea adevărului, i se oferise cinstea de a prezenta o prognoză a învățământului în libertate.

Cu o dezinvoltură și siguranță de sine, a subliniat câteva idei ce frământau pe toți precum că, marxismul este opus progresului, că evoluția se opune revoluției, că progresul uman nu se poate realiza decât prin dezvoltarea neîngăduită a spiritului. Accentuând că transformarea societății nu se poate înfăptui pe distrugeri materiale și umane, Grigore Popa a rămas un clarvăzător și peste doi ani când va vorbi despre superioritatea moralei creștine în timpurile de restricte prin care treceam, va deveni un dușman al regimului, murind în condițiile pe care le vom vedea la timpul potrivit.

În timp ce cursurile universitare continuau cu greutatea mari, cei veniți în „furgioanele” sovietice, oameni subdezvoltați ca intelect, puși numai pe distrugere și jaf la drumul mare, care nu știau ce e logica și cultura, au și început să-și găsească acoliți, iar în jurul lui 30 ianuarie au dezlănțuit manifestări zgomotoase cu tot felul de lozinci și instrumente contondente, zi de zi.

Și unul ca Gheorghe Apostol anunța obiectivul următor: „Zdrobirea imediată a înamicului principal al clasei muncitoare nu se poate realiza decât cu un guvern F.N.D. în fruntea țării”. Când pe 31 ianuarie 1945 ziaarele Dreptatea și Viitorul au răspuns aberațiilor programului FND, sindicatul tipografilor din capitala subordonată celui Apostol, au refuzat tipărirea celor două ziare.

În fața acestei dezordini ce se amplifică, PNT și PNL fac declarații că FND-ul una spune și alta va face când ajunge la putere. El se ocupă de calomnierea figurilor reprezentative ale țării și de fărâmi-

”

În țară, primul ministru general N. Rădescu încerca să țină piept comuniștilor care începuseră iar asaltul prefecturilor și primăriilor. În ședința Consiliului de miniștri din 6 februarie 1944 N. Rădescu sublinia în fața acestor răzmerițe provocate de muncitori, că legea sindicatelor obligă această organizație să se abțină de la activități de natură politică...”

la fața care să încheie pe 11 februarie cu rezultatele catastrofale care au dat mână liberă URSS-ului în Europa și au împărțit-o pentru aproape o jumătate de secol cu consecințele și mizeria ce s-au prelungit și în mileniul trei. Dar acest tragism nu era bănuie de nimeni.

Cum, Churchill și Roosevelt să trădeze speranțele de libertate?

În țară, primul ministru general N. Rădescu încerca să țină piept comuniștilor care începuseră iar asaltul prefecturilor și primăriilor. În ședința Consiliului de miniștri din 6 februarie 1944 N. Rădescu sublinia în fața acestor răzmerițe provocate de muncitori, că legea sindicatelor obligă această organizație să se abțină de la activități de natură politică și a încheiat cu precizarea: „Dacă lucrătorii nu se vor cuminți, îi voi mobiliza”.

Paralel, Petru Groza, manevrat de comuniști, a lansat un apel din partea Frontului Plugarilor îndemnându-i țărani să înceapă împărțirea pământurilor imediat. Dar PNT-ul care conducea comisia pentru reforma agrară, prin ministrul Ioan Hudiță, a publicat proiectul de expropriere, iar reprezentanții FND din comisie s-au retras spunând că proiectul finalizat este o înșelătorie și tergiversare.

În fața anarhiei ce se întindea peste țară, generalul N. Rădescu a vrut să convoace o adunare publică în care să prezinte situația și măsurile ce intenționează să le ia în vederea rezolvării deoarece, prin presă nu se putea adresa, fiindcă aceasta era sub ordinea comuniștilor, iar autoritățile sovietice s-au opus.

Noi, tinerii preocupați de evoluția politică, mergeam pe la cluburile partidelor politice. Eu și mulți alții treceam zilnic pe la sediul din str. Clemenceanu unde aflam noutățile din țară și străinătate, acolo fiind și redacția ziarului Dreptatea.

Curioși de ce va spune generalul Rădescu, pe care-l admiram pentru atitudine hotărâtă de a salva țara din haos, ne-am gândit să mergem la Scala pe 1 februarie la adunarea cetățenească. Împreună cu un coleg de la medicina veterinară - Dumitru Bușneag - am plecat și am ajuns destul de devreme la Scala. Am intrat în hol unde erau vreo 18-20 persoane. Unul așezat pe o polișteră de la casa de bilete ca pe scaun strigat la altul, care s-a apropiat și a spus: „Da, tovarășu’ Apostol”. La auzul numelui de care știam din presă, m-am uitat mai atent bănuind că el este într-

intrat în rând cu celelalte alături în-
trebându-l când începe: Cred că pe la 11,
a fost răspunsul. Ne-am mirat că de la
8,30 s-a umplut sala. Nu ne-a mirosit a
bine. Ne-am făcut semn și poate după un
sfert de oră am ieșit afară. Lumea în-
cepea să se adune în fața cinematogra-
fului în grupuri, unii cu pancarte pe
care scria „Vrem pământ pentru țărani”,
„Vrem guvern FND”. De acum chiar
devenisem curioși și discutam cu
prietenul cum o să poată avea loc adu-
narea sau poate nu va avea loc în aceste
condiții. Ne-am mai uitat pe la vitrine și
în jurul orei 10,30 am auzit strigându-se
„Regele și Patria – Rădescu și ordinea”,
iar dinspre strada Maria Rosetti și-a făcut
apariția o coloană de vreo 200 tineri ce
veneau de la sediul PNL și împărțeau
manifeste. Am apucat și noi câte o mână
de manifeste în timp ce coloana se
îndrepta spre Piața Palatului regal. Noi
doi am început să împărțim manifeste și
la un moment dat ne-am văzut încon-
jurați și strigând: „Vrem pământ pentru
țărani”. Numărul celor veniți crescuse și
se oprise circulația pe bulevard. Spate în
spate cu prietenul meu mergeam în di-
recția Pieței Romane. Înspre noi își fă-
ceau loc doi generali care când au ajuns
în dreptul nostru ne-au șoptit: mergeți la
Aro. Ne-am făcut loc după cei doi
militari și am ieșit din strânsor. Ne-am
îndreptat spre Aro și am intrat în sală.
După vreo 15 minute a sosit și coloana
studentească venită dinspre Palat. După
ei s-au închis ușile.

La ora 11 și-a făcut apariția gene-
ralul Rădescu primit cu urale. În
discursul pe care l-a ținut a arătat
situația grea din țară cu obligațiile
armistițiului ce prevăd linște în spatele
frontului și muncă pentru aprovizionarea
celor ce luptă pentru noi în loc de a
scotea oamenii din producție zi de zi să
strige pe stradă.

„Se vor găsi și câțiva mărunti neme-
nici care să caute să încurce lucrurile, dar
de acolo până a face din miniștri sabotori
reacționari, îndrăzneala întrece măsura.
O astfel de campanie veninoasă nu este
fără de înțelese... Protestez împotriva
acestui vătămător de luptă politică și îm-
potriva învinuirilor ce se aruncă asupra
colaboratorilor mei...” A subliniat faptul
că sindicatele sunt profesionale, nu
politice și n-au dreptul să cenzureze sau
să suspende apariția unor ziare...

Vorbind despre înproprietărire a
subliniat că luptătorii de pe front sunt
cei care au dreptul la întâietate și să

După aceea am aflat că în sala
Scala când „muncitorii” nedor-
miți l-au auzit pe general vor-
bindu-le la megafon au început să urle și
au ieșit afară cu Gh. Apostol. Auzind
megafonele transmitând discursul, au
început să rupă firele și să distrugă
aparatele la care ascultau bucureștenii.

A doua zi presa comunistă a început
să-l atace pe generalul Rădescu despre
sabotarea reformei agrare și au oprit
publicarea conferinței.

Gheorghiu Dej a dat dispoziție ca
agitatorii să iasă la sate și să înceapă
împărțirea pământului.

În seara de 12 februarie generalul Ră-
descu a reușit să se adreseze Țării prin
radio explicând că FND-iștii au ocupat
cu circa 1000 de persoane sala în tot tim-
pul nopții precedente și a fost nevoit să
găsească altă sală în care publicul doritor
să asculte prelegeri despre activitatea
deputați de guvern în slujba Țării... și a
încheiat cuvântul adresat muncitorimii:
„N-aveți prieten mai bun decât mine,
prieten cu totul dezinteresat... am
interesul ce-l port pentru binele vostru.
Și nu este nimeni care să gândească mai
mult decât mine ca să îmbunătățesc
situația...”

Rușii erau nemulțumiți și consilierul
Pavlov transmitea la Moscova informații
mincinoase și-i incita pe comunistii la
acțiuni.

Pele 13 februarie în Adunarea convo-
cată după tipicul moscovit ca răs-
puns la discursurile lui N. Ră-
descu, comunistul Gheorghiu Dej a spus
în Piața Națiunii:

„Să nu aveți nici un fel de șovăială față
de acești câini turbați, unde îi întâlniți
loviiți cu toată hotărârea, striviți-i.”

În Consiliul de miniștri din 14 februarie
1945 se anunță că primul ministru a dat
ordin ca „la acțiuni de forță să se răspun-
dă cu forță” iar Teohari Georgescu care
era subsecretar de stat a comunicat să nu
se respecte acest ordin dat de N. Rădescu.

La acest act de insubordonare, pe 16
februarie în Consiliul de Miniștri
generalul Rădescu a declarat: „Am
informații din Dolj, Ialomița, Dâmbovița
că s-a început parcelarea moșiilor.
Întreb: cu ce drept? În situația pe care o
am, mă voi opune cu toate puterile; dacă
e nevoie să ajungem la război civil, îl voi
face...” ori care ar fi consecințele, pentru
mine față și imposibilul să între lucrurile
în legalitate și să păstrez ordinea în
țară.”

scrisoarea din 16 februarie a 11 profesori
universitari care acuză pe generalul
Rădescu de neaplicarea clauzelor Con-
venției de Armistițiu și tergiversarea
reformei agrare cerând formarea unui
Guvern F.N.D. Printre aceste cadre uni-
versitare ce se alătură comuniștilor erau:
C.I. Parhon, Traian Săvescuc, Emil
Condurachi, C. Dalcovici, Al. Rosetti,
Mihai Ralea, Andrei Otetea, George
Oprescu, Grigore Moisil, Mihai Beniuc,
C. Balmuș. Acestea vor fi elementele dis-
trictive ale învățământului universitar
la care se vor alătura în curând și alți
oportuniști.

Cel mai sângeros incident a avut
loc la uzinele „Malaxa” și ne este
relatat de muncitorii scăpați de
acolo. În ziua de 19 februarie 1945 ur-
mau să țină alegeri pentru schimbarea
comitetului din care Mauriciu Vasile și
Licinchi Max terorizau muncitorii. Un
domn Mărculescu arată că față de
abuzurile săvârșite de comitet, peste
3.500 muncitori și-au dat adeziunea pen-
tru alegerea unui alt comitet. Atunci
Mauriciu Vasile a sărit pe scenă asupra
lui Mărculescu bătându-l și umplându-l
de sânge. Câțiva soldați sovietici care
erau în sală l-au ridicat pe Mărculescu
ducându-l până la poartă să-l scoată din
uzină, dar au intervenit muncitorii și l-au
adus pe brațe în sală, unde a început vor-
tarea, în prezența unui magistrat militar.

Până la ora 9 seara au votat 1500 mun-
citori și urna s-a sigilat urmând să se
continue a doua zi.

Dar a doua zi președintele sindicatului
CFR a sosit cu 2 mașini încărcate cu
ziarul *Scnteia* și au forțat poarta uzinei
intrând înăuntru. Alte 5 camioane au
muncitorii de la CFR și STB au pătruns în
curtea uzinii bruscând pe funcționari, pe
ing. Cardaș, Ioaniciu, Litic și alții. Mun-
citorii alarmați lasă lucrul și reușesc să-l
scoată afară pe împostori, soldându-se cu
răniți de ambele părți.

Dar alte grupuri înarmate de CFR-iști și
STB-iști sosesc având în frunte pe Mau-
riciu Vasile care cu pistolul în mână
trage în plin, încărcător după încărcător
lăsând pe jos morți și răniți. Muncitorii
uzinei rezistau cu piepturile.

În fața rezistenței înverșunate, un grup
de 12 asediatori pornesc în front spre pa-
vilion trăgând cu mitraliera. Alți
trăgători asaltează de la poarta 2 tot cu
focuri de mitralieră. Au fost arestați
colonelul Niculescu, Scarlat, Stăncălie,
Negruzzi, Preda și alții vor zece.

DOCU

Capitala su

Înscenări, arestări, r

Aproape de prânz a sosit Gheorghiu Dej care a declarat reînălțarea vechiului comitet.

Au apărut și o serie de miniștri ca să constate abuzurile, printre ei numărându-se Constantin Brătianu, C. Zamfirescu-Câteasa, Lotar Rădăceanu, Virgil Solomon, Mihai Răutu și alții.

Dar ordinea nu se va putea restaura în uzină. Vor urma arestări și trimiterea în lagărul de la Caracal.

Incidente armate mai au loc în țară și comuniștii umblă înarmați prin orașe sfidând populația.

Se intrase în faza premergătoare răsturnării guvernului Rădescu sub privirile și chiar cu ajutorul armatei sovietice.

Generalul Rădescu pe 19 februarie a obținut semnătura Regelui pentru desființarea celor trei Subsecretariate de Stat de la Ministerul de Interne, dar Teohari Georgescu refuză să părăsească biroul.

Cu o zi înainte de atacul de la Malaxa, pe 18 februarie Gheorghiu Dej însoțit de Chivu Stoica și o delegație de muncitori CFR de la Grivița au mers la Craiova unde la sediul partidului comunist s-au adus camioane cu arme și grenade pregătind ocuparea prefecturii. Paralel, ministrul Gh. Nicolau cu Constantin Agiu s-au dus la colonelul Constantin Checiulescu comandantul Corpului 7 Teritorial cerându-i să retragă trupele din Prefectură și cu armata să se alăture FND-lui, iar în caz contrar amenințându-l cu judecarea de către popor.

Scenariul unei lovituri de stat se con-

timp ce avea loc banchetul de la Cercul militar unde trebuia să fie și generalul Rădescu (care era bolnav și dormea în minister), muncitorii organizați să ocupe Ministerul.

Nu s-a reușit scoaterea generalului și banchetul de la Cercul militar s-a desfășurat fără prea mare entuziasm.

Studentii erau la cursuri și noi, naționali țărăniștii, fuseserăm sfătuiți să evităm centrul Capitalei.

Așa că la dus spre facultăți și întoarcerea de la cantină am circulat în tramele ale căror vagoane erau împodobite cu fel de fel de lozinci prin care se cerea Guvern FND, Jos Rădescu, Jos reacțiunea în frunte cu Maniu și Brătianu, Pământ pentru țărani...

Spre prânz din toate colțurile Capitalei se îndreptau grupuri de muncitori spre Piața Națiunii, vreo 30.000 după datele Prefecturii Capitalei, la care se adaugă 40 camioane cu fenediști veniți de pe Valea Prahovei, circa 150 membri ai Apărării Patriotice din Dâmbovița, alți 100 de muncitori de la Arsenalul Armatei din Târgoviște și ceva țărani din jurul Capitalei. Dar după organizatorii FND numărul era de o jumătate de milion. Metodă comunistă de exagerare.

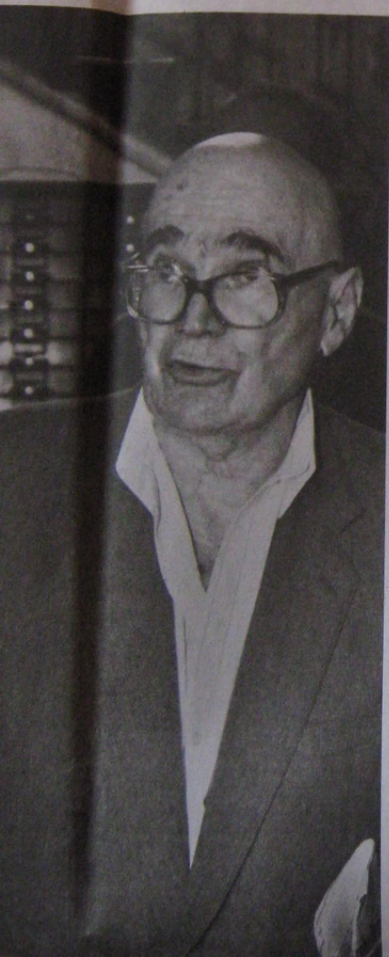
Pe la orele 15, fără cei de la Cercul militar, a fost deschis mitingul de profesorul Dumitru Bagdasar, urmat de un anume Popovici din tineretul progresist, apoi Anton Alexandrescu, care plecase de 24 ore din PNT. Preotul Moșoia le-a dat binecuvântarea și după vorbele unui țărăn și ale unui ostaș a încheiat manifestarea Teohari Georgescu, cu o ură

DOCUMENTAR *aldine*

sub asediu

ări, arestări, represalii

creștea lăsând impresia că se merge spre o nouă manifestație, și înaintam cu greu înfruntând puhoiul ce venea spre noi. Am ajuns în fața Palatului Regal de unde demonstrații dispăruseră și se călca numai pe lozinci, fie din placaj, fie din pânză, cu figuri de bărboși.

Au început să apară colegii de la căminele „Vasiliu Bolnavu” și „Stănescu” din apropierea Ministerului de Interne și a Palatului Regal, precum și diferite persoane care au îngroșat rândurile și spontan au început să strige „Trăiască regele și Rădescu și ordinea”. Cred că trecuse de ora 18 și cineva a avut ideea să se meargă la Statuia Brătianu și la a lui Mihai Viteazu. Numărul depășise 500; îngroșându-se coloana. Când am ajuns la Bulevard, cam prin dreptul Arhitecturii era o inscripție mare de vreo 4-5 metri, pe care era scris FND. Rapid a fost dărâmată. Am ocolit Universitatea și revenind spre Piața Palatului am auzit că studentul Edmond Nicolau din anul 5 la Politehnică (domiciliat pe strada Luterană 8) fusese urcat forțat din Piața Palatului în mașina cu nr. 18.226 (a Societății Gaz și Electricitate) și dus într-o direcție necunoscută.

Mai târziu, în jurul orei 21 a fost de asemenea ridicat studentul Ion Bârbuș (șeful de cabinet al ministrului Virgil Solomon) pe când ieșea dintr-o tutungerie de pe str. Academiei și suit forțat în mașina cu nr. 17.080.

Grupul manifestanților, în majoritate tineret ajuns în fața Ministerului de Interne în dreptul intrării Onești și al Cabinetului Primului Ministru a început să cânte „Trăiască Regele” și „Deșteaptă-

Adoua zi dimineața radio Moscova a început atacuri furibunde contra lui Rădescu care a tras în poporul ce manifesta „liniștit”, iar unul Brucan (scriind în Scânteia, îl caracteriza pe general ca „un discipol al lui Himmler”, pe când Miron Constantinescu cerea ca „Rădescu și banda lui să fie trimiși în fața Tribunalului Poporului”).

Magistratul Florea Oltean a fost singurul martor ocular autorizat care a făcut raport amănunțit și care cu toate presiunile făcute asupra lui nu a cedat, fapt ce l-a costat cariera, riscând să fie împușcat, scăpând prin confuzia cu un altul, dar închisoare tot a făcut fără a i se fi găsit motiv.

De la Ambasada sovietică se transmiteau minciuni grosolane, cum că liderii țărăniști și liberali au trecut la înarmarea membrilor partidelor lor și în fața acestui fapt Chivu Stoica (președintele Confederației Generale a Muncii) le-a comunicat că muncitorii cer să li se dea arme.

Scenariul continuă pe 26 februarie prin telegrama a 10 ofițeri adresată Regelui prin care se desolidarizau de discursurile generalului Rădescu, la care se adaugă protestul comuniștilor din guvern și a celor opt academicieni. În același timp pe străzile Capitalei au început să circule tancuri rusești și camioane încărcate cu soldați ruși, iar la intrările în oraș se instituisese control sever al „eliberatorului”.

Mergând la Universitate, în fața ei am găsit trei ofițeri de cavalerie din Garda Regală, între care i-am recunoscut pe căpitanul Aristotel Săndulescu și care cu

...Vestile sosit din Oltenia, Olbocroaga și
mai ales și mai ales Maramureș și
Moldova unde dominația rusească era
fățișă, arătau că se instaurase anarhia
sub pretextul nemulțumirilor țărănești
pentru pământ.

Mai târziu avem să aflăm din docu-
mente, că Tătărescu ducându-se la Am-
basada sovietică și întrebând de consilierul
sovietic Pavlov care este părerea lui în
ceea ce privește problema democrației și
epurării aparatului de stat de elemente
fasciste, a răspuns cu cinismul ce-l
caracteriza: problema poate fi rezolvată
în două ore, pe o parte îi vom băga la
pușcărie, pe unii îi lichidăm, iar pe alții îi
deportăm.

Curat neamestec rusesc în problemele
românești! Din raportul adresat de re-
prezentantul american în Comisia Aliată
de Control vom afla că scopul Rusiei era
transformarea României în provincie
rusească... și se știa că pe 23 februarie so-
sise la București o grupă teroristă con-
dusă de Bogdenco însoțită de 80 indivizi
care au fost cazați în strada N. Filipescu.
Misiunea lor era de a se subordona ordi-
nelor Anei Pauker, Liei Orstein, Con-
stantin Doncea, Vasile Luca, C. Agiu și
Horvat, creând o atmosferă de incer-
titudine, folosindu-se chiar crime asupra
unor membrii marcanți din guvern sau
opoziție pentru a înlesni intervenția
directă a poliției și armatei ruse.

Ziua aleasă era 24 februarie 1945
când se programase adunarea din
Piața Națiunii unde urma să se
ceară guvern FND.

Radio Moscova începea emisiunea
anunțând că la București și în alte orașe
din România muncitorii începuseră mari
manifestări ale FND-ului. Când comu-
nicau aceste informații, muncitorii din
România, unii nici nu se sculaseră. Dar
nu spuneau că la acea oră agitatorii co-
munisți se aprovizionau cu arme și se
îndreptau spre fabrici unde până la orele
10 au distribuit, se zice, 45.000 pistoale,
cu o rezervă de 200 cartușe la fiecare, și
consemnul NKVD-ișilor era să se folo-
sească numai la comandă. Prima
informație despre înarmare a venit de la
Fabrica „Semănătoarea”. Ea a ajuns și la
Ministerul de Interne unde de o săptă-
mână se luaseră măsuri de apărare și se
puseră la dispoziție 100 ostași cu 3
căpitani sub comandă lui Al. Teodorescu
și a procurorului militar Florea Olteanu.

Fusese aleasă această zi de 24 februarie
pentru că, fiind sărbătoarea - Zilei
Armatei Sovietice - s-a urmărit ca în

încercându-i pe oameni să nu mai
aștepte alegerile și venirea a două
milioane de moldoveni care să-l go-
nească pe Rădescu sau sosirea Națiunilor
Unite să-l ia de guler, ci să pornească ei,
acum la acțiune și să-l răstoarne, dând
comanda la Palat.

Din coloana care a trecut pe calea Vic-
toriei s-au tras câteva focuri de armă în
Prefectura Poliției Capitalei și după ce
au trecut de Cercul Militar, în dreptul
palatului Telefoanelor s-a desprins un
Alfred Moisescu și a spart geamul, în-
trând și înjunghiind pe caporalul Marin
Dumitru (care era în post). A fost prins și
predat unei patrule NKVD care „întâmp-
lător” era pe acolo și care l-a eliberat.

Procurorul Florea Olteanu care
urmărea totul de la Ministerul de
Interne a văzut o învâlmăseală în
jurul statuii Regelui Carol I.

Pe la ora 17 Piața Palatului Regal, între
Krețulescu și Ministerul de Interne era
aproape plină. Alt grup își făcuse
apariția prin strada Wilson, în timp ce
alții veneau dinspre biserica Boteanu.

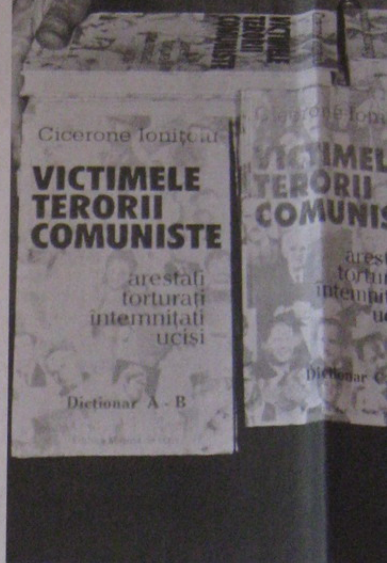
Cam pe la 17.30 din blocul Ilfov s-a tras
cu automate în Minister, chiar în cabi-
netul generalului N. Rădescu. Din mul-
țime, presupunându-se că s-a tras din
Minister, s-a răspuns cu foc de revolver,
tot spre Minister. Lumea speriată a
început să fugă în toate direcțiile. Unii
au pornit spre Wilson, dar de acolo au
încercat alții pregătiți să pătrundă în Mi-
nister.

Paralel, s-a început să se tragă din
strada Boteanu, gloanțele lăsând urme
în pereții Ministerului.

Lumea a început să fugă și să arunce
plancartele.

În minister se iscase o oarecare panică
după ce se spărseseră geamurile și unuia
îi venise rău. În fața Ministerului, în mij-
locul gării, magistratul Florea Olteanu
ordona să se tragă numai în sus, ca aver-
tismen, în caz că se depășesc plăcile
avertizoare cu OPRȚI.

Generalul Rădescu a ordonat ex-
pertiza gloanțelor din Căminul
lui și foarte curând s-a dovedit că
erau de proveniență sovietică. Cei foarte
puțini care rămăseseră, erau adunați în
jurul unei platforme așezate special în
fața Palatului, într-un unghi mort față de
eventualul tir de la Minister și de unde
Gheorghiu Dej și Pătrăscanu îl făceau
criminal pe general și cereau fiecăruia să
se considere soldat pentru instalarea
guvernului FND.

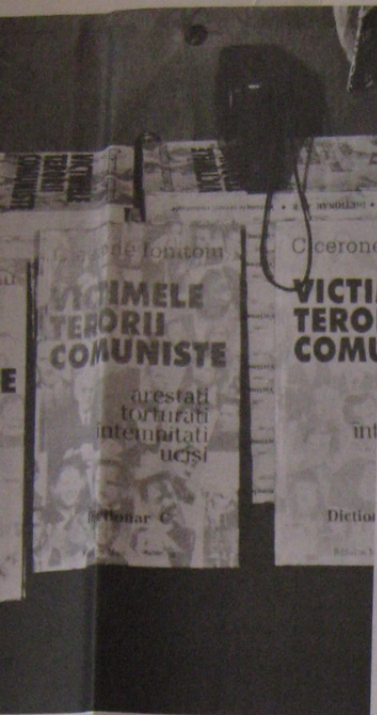

S-a dovedit că Emil Bodnăraș era pre-
gătit, cu formațiunile patriotice să se
ocupe cu forța Președinția Consiliului de
Miniștri, Ministerul de Interne, Poliția
Capitalei, Radio și Telefoanele.

Că totul era orchestrat de Moscova o
dovedește și faptul că în același timp se
încearca ocuparea prefecturilor de la
Craiova, Caracal și Brașov, iar contra-
amiralul Bogdenco transmitea la ora
17.15 lui I. A. Vișinski că se deschisese
focul asupra demonstranților care au
răspuns și ei, cu foc...

În acea după-amiază eram la Căminul
Venus când am auzit focuri de armă
în Centrul Capitalei. Câțiva colegi,
vreo 10-15, ne-am hotărât să mergem să
vedem ce se petrece. Am plecat pe jos
fiindcă tramvaiele nu mai circulau. Când
am ajuns la podul Izvor am întâlnit
muncitori și mai ales femei, unele cu
pantofii în mână, fugind și drăcuind că
au fost duse să le împuște la Piața Pa-
latului. Cu cât mergeam spre Cercul
militar cu atât numărul celor întâlniți

Spre pră
colțurile
îndrepta
de munc
Națiunii
după da
Capitalei
adaugă
cu fened
Valea Pr
de mem
Patriotic
alți 100
la Arsen
Târgoviș
din jurul

era pre-
ce să se
ilului de
e, Poliția

oscova o
timp se
or de la
r contra-
a la ora
eschisese
care au

Câminul
de armă
a colegi,
ergem să
nt pe jos
u. Când
întâlnit
nele cu
uind că
ața Pa-
Cercul
întâlniți

Spre prânz din toate
colțurile Capitalei se
îndreptau grupuri
de muncitori spre Piața
Națiunii, vreo 30.000
după datele Prefecturii
Capitalei, la care se
adaugă 40 camioane
cu fenediști veniți de pe
Valea Prahovei, circa 150
de membri ai Apărării
Patriotice din Dâmbovița,
alți 100 de muncitori de
la Arsenalul Armatei din
Târgoviște și ceva țărani
din jurul Capitalei."

te Române", scandând "Regele și Pa-
tria", "Rădescu și Ordinea" devenite slo-
ganuri naționale de două luni.

Generalul N. Rădescu era în Birou cu
procurorul Oreste Dobrotescu discutând
asupra evenimentelor petrecute. A ieșit
la fereastră și a salutat.

O mașină a venit dispre str. Academiei
și în dreptul grupului de manifestați a
aprinș farurile și s-a auzit o răpăială de
mitralieră și strigăte de durere. Mașina a
dispărut spre Statuia Carol. I s-a luat
numărul 17.094. Procurorul Oreste Do-
brotescu a coborât și a identificat 16 ră-
niți și doi morți, între care sentinela din
post. Au sosit ambulanțele și a dat dispo-
ziție ca militarul să fie transportat la
morga Spitalului militar. S-au făcut pro-
cese verbale și s-a ordonat analiza gloan-
țelor recuperate și a celor transportați la
spitale.

Expertizele făcute au dovedit că era
vorbă de gloanțe rusești ca și cele trase
după amiază în Cabinetul Primului
Ministru.

Procurorul a telefonat la Comanda-
mentul sovietic să vină cineva la
fața locului să vadă care este si-
tuația și în timp ce a venit un căpitan, au
mai venit doi ruși s-o ridice pe Adriana
Georgescu (șefa de cabinet a Primului
Ministru) pentru că ar fi încuiat biroul
lui Teohari Georgescu, dar fiind ocupată,
a scăpat. Ea arădase ca o echipă de la
Radiodifuziune să vină pentru înregistra-
rea la Jurnalul de ora 22 a unei declarații
de 10 minute. Și generalul adresându-se
Țării a spus printre altele:

"Cel fără neam și Dumnezeu au pornit
să aprindă focul în țară și s-o înece în
sânge. O mână de înși conduși de doi
venetici, Ana Pauker și ungurul Luca,
caută prin teroare să supună neamul...
Au tras și în Palatul Regal, două gloanțe
pătrunzând și în cabinetul mareșalului
Palatului. Au tras și în Prefectura Poliției
Capitalei, au atacat și Palatul Minis-
terului de Interne, unde mă găseam, un
glonte pătrunzând lângă masa mea de
lucru. Acum trei sferturi de oră un grup
se manifesta simpatia de adeziune, a fost
atacat cu focuri de armă dintr-o mașină
și sunt doi morți și 11 răniți... Peste tot
unde armata a fost atacată, a tras numai
în aer, în scop de intimidare..."

Pe la orele 23 un colonel rus cu mai
mulți ofițeri a venit la Minister și i-au
cerut generalului Rădescu să meargă la
Comisia Aliată de control, de unde s-a
întors la 1 noaptea. Printre altele a fost
întrebat de ce a atacat-o pe Ana Pauker
care e colonel în armata sovietică...

ochii înlăcrimați priveau spre statuia lui
Mihai Viteazul. De la ei am aflat că
regimentul de gardă fusese dezarmat de
ruși și spuneau că și alte unități militare
suferiseră același tratament.

Era o situație tragică și derularea
evenimentelor o vor confirma.
Pătrășcanu insistase ca Regele să
vină de la Sinaia pentru a primi pe
membrii procumuniști din guvern, în
audiență.

Și nu din întâmplare și-a făcut apariția
la București, piața rea care nu era altul
decât Vișinski.

Ziarul Dreptatea fusese interzis de ruși
pentru că făcuse o paralelă între eve-
nimentele din 1 ianuarie 1941 și cele din
februarie 1945.

Vișinski nici n-a voit să stea de vorbă
cu reprezentanții Angliei și Americii din
Comisia Aliată de Control și mergând la
Rege a trântit ușa strigând: "Eu sunt
Yalta", după ce a fixat în ore termenul
până la care să demisioneze guvernul
Rădescu. După înmânarea demisiei,
Rădescu a plecat spre casă de unde și-a
luat câteva lucruri și după două ore a
ajuns la Legația engleză unde a cerut
azil, și a stat până în luna Mai 1945.

Pe 1 Martie s-a interzis și apariția
ziarului liberal, Viitorul. Și în
aceeași zi lumea intelectuală
rămâne stupefiată de discursul lui
Mihail Sadoveanu ținut la ARLUS.
După ce fusese apropiatul asociației
româno-germane și după 23 August
1944 căuta o ocazie să fugă în apus, a
fost întors din drum de un prieten care i-
a spus că este posibil reeaptarea. Și a
început-o pe 23 Noiembrie în Jurnalul
de dimineață "reamintindu-și": - Nu am
avut și nu am nici o clipă vreo îndoială
asupra declarațiilor care s-au făcut și
care repetă că marii noștri vecini nu se
vor amesteca în treburile noastre in-
terne... - Și acum, pe 1 Martie a găsit că
e momentul să dea lovitură perorând
despre lumina care vine de la răsărit,
obținând biletul gratuit de a vizita
URSS-ul, unde "coboară cu emoție într-o
lume nouă" și trece cu admirație pe
lângă Kremlin "unde se alege dreptatea
popoarelor înfrățite...". Vorbește de
parcă n-ar fi fost Sadoveanu întors din
drum. Vom asista la mulți "întorși" din
drum după 6 Martie 1945.

Așa a început calvarul poporului ro-
mân, prin instaurarea guvernului Groza.